

Godkjent referat**Møte 1/2021**

Dato Onsdag 10.februar, kl. 09:00 – 13:30
Sted Forskningsrådet, Lysaker / video-møte

Til stede: Styreleder Kjell Bjordal (styreleder)
Konserndirektør Knut Andresen, Brunvoll AS
Programdirektør maritim Bjørn Johan Vartdal, DNV GL, forlot møtet kl. 13:00
Seniorrådgiver Trude Borch, Akvaplan-niva
Forskningsssjef Erik Olsen, Havforskningsinstituttet
Daglig leder Arne Karlsen, Gunnar Klo AS, forlot møtet kl. 12:00
Selvstendig næringsdrivende Brit Hjeltnes
Direktør Bente Elisabeth Torstensen, Nofima
Prof. Ingrid Schjølberg, NTNU
Vice President Sales and Marketing Pia Meling, Massterly
Professor Ketil Hylland, Universitetet i Oslo

Observatører:
Hans Petter Næs, Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF)
Tone Aasen, Nærings- og Fiskeridepartementet

Forfall:
Hanne Hvatum, Kunnskapsdepartementet
Øystein Tennfjord, Klima- og miljødepartementet (Vararepresentant)

Til stede fra Forskningsrådet:
Avd. direktør Christina I. M. Abildgaard, avd. Hav og polar (operativt ansvarlig for styret)
Avd. direktør John Vigrestad, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Kjell Emil Naas, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Christian Wexels Riser, avd. Hav og polar
Spesialrådgiver Sigurd Falch, avd. Transport og maritim
Spesialrådgiver Hanna Lee Behrens, avd. Hav og polar (referent)
Seniorkonsulent, Anne Helene Nystrøm, Adm. Dir. stab

Gjester:
Seniorrådgiver Andreas Bakke Frøystadvåg, NFD Maritim avdeling, Sak 8/21

Sak PSHAV 2/21 Godkjenning av saklisten

Det ble meldt inn en sak under eventuelt.

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak PSHAV 3/21 Godkjent referat fra styremøte 6/20

Referatet har vært sendt til medlemmene av porteføljestyret for kommentar.

Vedtak: *Referat fra styremøte i Porteføljestyret for hav 6/20 godkjennes.*

Sak PSHAV 4/21 Spørsmål om habilitet

Styreleder ba om tilbakemelding fra porteføljestyrets medlemmer om deres habilitet i møtets beslutningssaker.

Vedtak: *Ingen inhabilitet er meldt inn.*

Sak PSHAV 5/21 Oppfølgingspunkter for arbeid opp mot PSHAV

Porteføljestyret ble kort orientert om oversikten på oppfølgingspunkter for å følge opp aktiviteter etterspurt av styret. Listen er lagret på Porteføljestyrets TEAMS-rom. Porteføljestyret ønsker at en presentasjon av porteføljen for Industri og tjenestenæringer blir oppført på listen. Det var også ønskelig med regelmessig informasjon om havforskningstiåret

***Vedtak:** Porteføljestyret tar status på oppfølgingspunkter til orientering.*

Sak PSHAV 6/21 Orienteringer fra styret og Forskningsrådet

Administrasjonen orienterte om relevante saker der Forskningsrådet er eller har vært involvert, og som kan være av interesse for styremedlemmene. Saker av særlig betydning for porteføljestyret for hav er omtalt under.

Omtale i media av Forskningsrådet sin behandling av søknader

Petter Helgesen, avdelingsdirektør for Åpen forskerarena, orienterte om søknadsbehandling av forskerprosjekter, som har vært mye diskutert i media den siste tiden. Forskningsrådet jobber kontinuerlig med å bli enda bedre med tanke på å formidle hvordan søknadsbehandling foregår. Søknadsfrist for forskerprosjekter var 10.februar, og i den anledning vil Forskningsrådet legge ut en beskrivelse av søknadsbehandlingen. I tillegg vil Forskningsrådet arrangere dialogmøte med relevante brukere i løpet av våren.

Havbruksstrategi

Regjeringen skal utarbeide en havbruksstrategi, som ventes ferdigstilt innen utgangen av juni 2021. Forskningsrådet er invitert til å gi råd og innspill på utfordringer og muligheter relatert til forskning, utvikling og innovasjon. Det antas at det er muligheter for å gi innspill til strategien gjennom relevante institusjoner og organisasjoner, og porteføljestyrets medlemmer anbefales å gi eventuelle innspill i respektive fora. Forskningsrådets innspill har fokus på nødvendigheten av FoUI for å løse utfordringene i næringen og utnytte mulighetene for videre vekst. Det argumenteres også for teknologinøytralitet i virkemidler for innovasjon.

Havforskningstiåret

Havforskningstiåret har hatt sin første utlysning internasjonalt (frist 15. jan. 2021). Forskningsrådet har sendt inn en søknad om å få bidra med et stort program. Det foreslåtte programmet tar utgangspunkt i de 10 områdene i det nasjonale satsingsforslaget og i eksisterende havaktiviteter i Forskningsrådet. Forskningsrådet ved Mette Mila er medlem (for to år) i *Ocean Decade Communication Advisory Group*. Det er 15-20 medlemmer fra hele verden som skal gi råd til Ocean Decade Unit sentralt om hvordan kommunikasjon skal legges opp i Havforskningstiåret. Videre så har statsminister Erna Solberg takket ja til rollen som høy beskytter for Havtiårsalliansen. Norge er nå en av de største bidragsyterne til FNs havforskningstiår. Havtiårsalliansen skal støtte opp om initiativ fra Ocean Decade Unit (fra IOC) i deres arbeid. Norge skal delta i denne "støttegruppen" og i den sammenheng har NFD bedt havsekretariatet om å representere Norge og ha det praktiske ansvaret for deltagelse i alliansen. Havforskningstiårets mål og ambisjoner vil være viktig i arbeidet til porteføljestyret, og administrasjonen legger opp til en mer detaljert presentasjon av havforskningstiåret som del av revideringen av porteføljepleanen.

Arven etter Nansen

Arven etter Nansen (AeN) er et arktisk forskningsprosjekt som skal gi integrert kunnskap om et havklima og økosystem i rask endring. Prosjektet er en stor norsk satsing der 10 polarforskningsinstitusjoner har gått sammen for å øke kunnskapsgrunnlaget om havområdene, økosystemene og dynamikken i det sentrale og nordlige deler av Barentshavet frem til Polhavet. Totalt er prosjektet på 720 mill. kr, hvorav 50% er egenandel fra de involverte institusjonene. Resterende finansiering er delt likt mellom Forskningsrådet og øremerkede midler fra Kunnskapsdepartementet (Hovedstyresak 61/2015). AeN skal nå gjennomgå en midtveiseevaluering. Hensikten er å vurdere kvaliteten til prosjektet så langt, om prosjektet er i rute for å kunne nå oppsatte mål, samt gi råd til forbedringer i andre fase av prosjektet.

Budsjettforlik

Etter budsjettforliket i Stortinget vedrørende kutt i avgifter, ble bevilgningene til Forskningsrådet redusert med ca. 70 millioner kroner. Reduksjonen er fordelt på mange budsjettformål, og medførte bl.a. et kutt på 2,339 mill. kr i MARINFORSK og ytterligere 2,620 mill. kr kutt i MAROFF sine budsjetter for 2021. Prinsippene for fordeling av kutt tok utgangspunkt i tildelingsbrevet med unntak for områder der det var skjerming. Det er videre søkt å unngå kutt som vil ramme næringslivet.

Revidering Maritim21.

Maritim21 er norsk maritimt næringsliv sin nasjonale forsknings-, utviklings- og innovasjonsstrategi, vedtatt i 2016. Strategien skal nå revideres på oppdrag av NFD og revidert versjon skal være slutført i løpet av 2021. Menon har fått oppdraget som sekretær for arbeidet og Forskningsrådet har fått oppdraget som tilrettelegger. NFD er i prosess med å oppnevne en strategigruppe inklusive mandat for strategigruppen. Maritim21 vil være et viktig arbeid også for porteføljestyrets porteføljepplan og det legges opp til presentasjon av foreløpige resultater i løpet av høsten 2021.

Samarbeid Singapore

Samarbeid med Singapore var oppe i PSHAV 6/20. Det arbeides nå med planlegging av felles utlysning, og porteføljestyret vil få saken opp til behandling senere når arbeidet er ytterligere konkretisert.

Statusrapport regjeringens satsning på hav

Forskningsrådet har mottatt bestilling fra NFD om innspill til statusrapport for regjeringens satsning på hav fra 2013 og til i dag. Rapporten skal belyse utviklingen som har funnet sted i havnæringene og mulighetene for videre bærekraftig verdiskaping og sysselsetting i de blå næringene.

Fellesutlysning med Kina på mattrygghet

Forskningsrådet har lyst ut 40 mill. kroner til den norske delen av bilaterale prosjekter på mattrygghet sammen med The National Natural Science Foundation of China. PS Landbasert mat, miljø og bioressurser har bevilget midler på vegne av alle budsjettformålene. Det kom inn totalt 35 søknader hvorav 6 prosjekter ble innvilget støtte med et totalt omsøkt beløp på 30 mill. kroner. Midler fra budsjettformålet HAVBRUK ble ikke brukt opp, og resterende midler ble overført til bevilgninger vedtatt i PSHAV 6/20.

Utllysning i ERA-Net MarTERA 2020

ERA-Net MarTERA lyste i 2020 ut totalt 3 mill. euro, hvorav Norge gikk inn med 2 mill. euro. Av de 22 innsendte søknadene er 9 prosjekter innvilget støtte. Av disse har 4 prosjekter norsk innhold. To av de fire bevilgede prosjektene med norsk deltagelse i

3.utlysning har norsk koordinator. Samtlige bevilgede prosjekter i 3. utlysning har norsk bedriftsdeltagelse. Den norske bedriftsdeltagelsen er representert av store bedrifter og mikrobedrifter. To prosjekter er lagt til MAROFF og to er lagt til PETROMAKS2. Prosjektene starter i 2021.

Oppfølging polarevaluering

PS KLIMAPOLAR behandlet i sak 72-20 (1-2. desember) *Oppfølgingsplanen etter polarforskningsevalueringen*, som ble publisert av Forskningsrådet i desember 2020. Planen gir både Forskningsrådet, departementene og institusjonene mange gode råd og forslag til hvordan vi kan samordne polarforskningen bedre og få til nye satsinger som fremmer Norge som polarnasjon. Styret understreket Forskningsrådets viktige rolle som pådriver for bedre samhandling og koordinering, økt innslag av samfunnsfag og humaniora i polarforskningen, betydningen av konkurransebasert forskning og at det geografiske begrepet polar bør sees nærmere på i forbindelse med en oppdatert polarstrategi.

Rapporten vil bli lagt i porteføljestyrets TEAMS-rom

Vedtak: Porteføljestyret tar orienteringene til orientering.

Sak PSHAV 7/21 Gjennomgang årshjul 2021

Porteføljestyret for Hav har vedtatt 4 møter i 2021. Grunnet ønske om kortere møter og et relativt omfattende årshjul foreslo administrasjonen at det settes opp ytterligere 2 møter i 2021.

Vedtak: Porteføljestyret vedtar å utvide antall møter i 2021 og følgende møteplan for 2021 vedtas;

- PSHav 01/21. Avholdes 10.februar. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet / videomøte.
- PSHav 02/21. Avholdes 8.april. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet / videomøte.
- PSHav 03/21. Avholdes 16.juni. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet / videomøte.
- PSHav 04/21. Administrasjonen finner en passende dato i september. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet / videomøte.
- PSHav 05/21. Avholdes 29.-30.september. 2-dagersmøte. Sted: Ålesund (tentativt).
- PSHav 06/21. Avholdes 8. desember. Dagsmøte. Sted: Forskningsrådet.

Sak PSHAV 8/21 Stortingsmelding Grønnere og smartere – morgendagens maritime næring

Andreas Bakke Frøystadvåg, seniorrådgiver i NFD, Maritim avdeling la frem saken. Stortingsmeldingen skal peke ut en retning for den maritime politikken som skal bidra til gode og fremtidsrettede rammebetingelser for norsk maritim nærings- og arbeidsliv. Det overordnede målet med meldingen er å legge til rette for at norsk maritim næring opprettholder sin internasjonale konkurransekraft og evne til verdiskaping og sysselsetting i hele landet.

Meldingen søker å finne balanse mellom de langsiktige og de kortsiktige utfordringene. Stortingsmeldingen vil være et viktig innspill til revidering av porteføljeplanen.

Presentasjon fra NFD og Stortingsmeldingen er lagt ut i porteføljestyrets TEAMS-rom.

Vedtak: Porteføljestyret tar orienteringen til etterretning.

Sak PSHAV 9/21 Revidering porteføljeplan - prosess

Administrasjonen presenterte Forskningsrådets prosess og tidsplan for revisjon av porteføljeplanene. Arbeidet med revisjon vil bl.a. omfatte innhenting av oppdatert

kunnskapsgrunnlag. Siden porteføljeplan for hav ble utarbeidet våren 2020, har det blitt utarbeidet flere rapporter det er relevant å hensynte i revidering av porteføljeplanen. Administrasjonen vurderer det dithen at de relativt sett nylig reviderte programplanene, nye rapporter og innspill til revidering av Maritim21 og regjeringens nye havbruksstrategi som ventes før sommeren 2021, samt andre nylig gjennomførte arbeider er tilstrekkelig som oppdatert kunnskapsgrunnlag for revidering av porteføljeplanen. Administrasjonen anbefaler derfor at porteføljestyret vurderer status på de ovenfornevnte arbeidene i september og avklarer om det er behov for ytterligere kunnskapsinnhenting. En eventuell kunnskapsinnhenting kan da koordineres med den eksterne høringen av porteføljeplanen.

Porteføljestyret påpekte at revidering av polarforskning og effekter av utvikling av nye teknologier i havbruk kan være relevant som del av kunnskapsinnhenting til høsten.

Vedtak: *Forskningsrådets prosess og tidsplan for revisjon av porteføljeplanene tas til etterretning. Porteføljestyret stiller seg bak administrasjonens anbefaling om å vurdere behovet for ytterligere kunnskapsinnhenting i september 2021.*

Sak PSHAV 10/21 Revisjon Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP) skal revideres foran neste planperiode 2023 - 2032. Revidert plan vil legges frem for Stortinget samtidig med forslaget til statsbudsjett for 2023, dvs. oktober 2022. Forskningsrådet er av Kunnskapsdepartementet bedt om å levere innspill til planen høsten 2021 og det tas sikte på at Forskningsrådets Styre vedtar innspillet på møtet i oktober 2021.

Stig Slipersæter, Forskningsrådet la frem saken før diskusjon i porteføljestyret.

Administrasjonen vil sammenfatte porteføljestyrets innspill i et eget notat, som vil sirkuleres i porteføljestyret for kommentarer før det sendes til Forskningsrådet for videre behandling.

Vedtak: *Porteføljestyrets synspunkter legges fram for Forskningsrådets styre som del av prosessen med innspillet til langtidsplan.*

Sak PSHAV 11/21 Eventuelt

Det var en sak under eventuelt.

Endringer i rapportering

Forskningsrådet har endret krav til regnskapsrapportering, der det er kommet inn et nytt punkt med rapportering av hvor mye som mottas i statsstøtte av hver enkelt støttemottaker. Dette gjelder bl.a. prosjekter som omfatter industrideltagelse. Bakgrunnen for endringen er basert på krav nedfelt i statsstøtteregelverket. Kravene oppleves av prosjektdeltagerne som en betydelig økning i det administrative arbeidet og en forenkling etterspørres. Forskningsrådet er pålagt å følge statsstøtteregelverket ved tildelinger og det er begrenset hvor mye det er anledning til å lette på kravene. Administrasjonen tar imidlertid saken videre internt for å avklare om det er mulig å forenkle rapporteringen.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saker under Eventuelt til orientering.*

Sak PSHAV 12/21 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*